

SUOMEN VESILTÄ LÖYTyneen AINUTLAATUISEN HYLYN IKÄ SELVITETTY

”Tämä löytö palauttaa uskoni ihmeisiin”, toteaa meriarkeologi Minna Koivikko

Kansainvälinen sukellusryhmä Badewanne on onnistunut selvittämään viime vuonna Suomenlahden pohjasta löytämänsä flöitti-hylyn iän Handle Productions Oy:n järjestämissä ”Fluit”-dokumenttielokuvan kuvauksissa viime viikolla. Ainutlaatuisen hyvässä kunnossa Suomen vesillä 85 metrin syvyydessä lepäävän hylyn vierestä paljastui aluksen puinen peräpeili, jonka sukeltajat onnistuivat kääntämään. Peiliin oli kaiverrettu vuosiluku 1636 sekä laivan nimeä kuvaava joutsenhahmo. Lisäksi hyllyssä tehtiin mittauksia, joiden avulla aluksen alkuperäiset tarkat mitat ovat nyt tiedossa. Sukellusryhmä selvittää saatujen uusien tietojen avulla hylyn historiaa yhdessä Tukholman yliopiston flöitteihin erikoistuneen meriarkeologi Niklas Erikssonin sekä Suomen ja Hollannin Museovirastojen meriarkeologien Minna Koivikon ja Martijn Mandersin kanssa.

Handle Productions Oy:n tuottama historiallinen dokumenttielokuva ”Fluit” pureutuu aluksen alkuperän, miehistön henkilöllisyyden sekä laivan lopullisen kohtalon selvittämiseen.

Itämeri on ollut keskiajalta lähtien yksi maailman merkittävimmistä kauppareiteistä. Hollannin tasavallan tehokas kauppalaivasto hallitsi Itämeren meriliikennettä 1600-luvun alusta 1700-luvun puoliväliin. Tämä tuottoisa Itämeren ja Pohjanmeren kauppamerenkulku teki Hollannin tasavallasta valtavan globaalin kauppamahdin, joka samalla liitti Itämerenkin rannikot ensimmäiseen globalisaatioaaltoon. Tehokkaan ja tuottavan kauppalaivaston vahvimman ytimen muodostivat juuri flöitit, jotka edustivat oman aikansa edistyksellisintä teknologiaa. Kolmimastoinen ja tilavarunkoinen alus oli Itämeren liikenteessä aseistamaton kuljettaakseen mahdollisimman paljon rahtia pienellä miehistöllä. Koko miehistö asui samassa tilassa välikannella ja söi samassa pöydässä, mikä oli epätavallista sen aikaisessa yhteiskunnassa ja merenkulun hierarkkisessa maailmassa suorastaan vallankumouksellista.

”Me sukeltajat pääsimme näkemään aluksen ensimmäisinä satoja vuosia sen uppoamisen jälkeen ja nyt voimme tuoda sen tarinan pintaan yleisön nähtäväksi”, kertoo Jouni Polkko

”Alukset yksilöitiin peräpeiliin kaiverrettujen tietojen perusteella. Peräpeilien palasia on aiemminkin löytynyt meriarkeologisissa tutkimuksissa, mutta tämä on ensimmäinen kerta, kun koko peräpeilin informaatio on ollut saatavilla, aivan kuten 1600-luvulla. Laivan nimi oli todennäköisesti Joutsen ja valmistumisvuosi 1636. Tarkemmissa tutkimuksissa paljastunee vaakuna, josta selviää laivan kotisatama” iloitsee meriarkeologi Niklas Eriksson.

”Tämä löytö palauttaa uskoni ihmeisiin. Koko 30-vuotisen urani aikana en ole kokenut mitään vastaavaa”, toteaa meriarkeologi Minna Koivikko.

Nämä uudet löydöt ovat loistava perusta jatkotutkimuksille. Laivan valmistumisvuosi, 1636 sekä kaiverrukset laivan nimestä auttavat meitä selvittämään historiallista taustaa. Saatamme kyetä selvittämään laivan viimeisen miehistön henkilöllisyyden. Uudet havainnot lisäävät tietouttamme flöiteistä, jotka olivat yksinkertaisia, yleisiä kuljetusaluksia, jotka loivat sopivat olosuhteet aikaiselle globalisaatiolle. Flöitti valaisee tyypillistä hollantilaista lähestymistä laivanrakennukseen ja symboloi aikakauden kukoistavaa kauppamerenkulkua”, pohtii meriarkeologi Martijn Manders.

Lisätietoa:

Juha Flinkman, FT, tutkimussukeltaja, Badewanne
+358 50 501 8666
roopef (at) bastu.net

Jouni Polkko, DI, tutkimussukeltaja, Badewanne
+358 50 526 6661
jouni.polkko (at) iki.fi

Niklas Eriksson, PhD, Docent/Associate Professor, CEMAS, Centre for Maritime Studies/Dept. of
Archaeology and Classical Studies Stockholm University
+46 70 461 6098
niklas.eriksson (at) ark.su.se

Minna Koivikko, FT, Projektipäällikkö, Museovirasto
+358 40 728 1424
minna.koivikko (at) museovirasto.fi

Martijn Manders, PhD, Professor at Leiden University and Head of the Int'l Programme for Maritime
Heritage, Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE)
+31 33 421 7421
M.Manders (at) cultureelerfgoed.nl

Ivar Treffner, MA (Social Sciences), Researcher at Estonian Maritime Museum
+372 5073210
ivar.treffner (at) meremuuseum.ee

Hanna Hemilä, KTM, elokuvatuottaja, Handle Productions
+358 400 512205
hanna (at) handleproductions.com

”Flöitti” on Handle Productions Oy:n tuotannossa oleva dokumenttelokuvahanke. Elokuvan ohjaa Sakari Suuronen, käsikirjoittaa Beata Harju ja tuottaa Hanna Hemilä. Yhteistuottaja on Annemiek van der Hell hollantilaisesta Windmill filmistä. Sukellusprojektia on rahoittanut m.m. Antero ja Merja Parman säätiö sekä Ruotsin televisio.

Handle Productions on elokuva- ja TV-tuotantoyhtiö, joka on tuottanut m.m. Ingrid Bergmanin hovimestarista kertovan dokumenttelokuvan *Paavo, viisi annosta elämää*, pitkän animaatioelokuvan *Muumit Rivieralla* sekä lasten TV-sarjan *Tommy'n Supersohva*.

Badewanne on vapaaehtoisten, eri kansalaisuuksista koostuvien sukeltajien ryhmä, joka on erikoistunut Suomenlahden hylkyjen dokumentointiin. Badewanne panostaa myös hylkyjen aiheuttamien ympäristöuhkien selvittämiseen. Flöitin tutkimuksiin ovat osallistuneet Jouni Polkko, Tommi Toivonen, Sam Stäuber, Jani Tattari, Ivar Treffner, Mauro Sacchi, Tiffany Norberg, Edd Stockdale, Harri Laakso ja Juha Flinkman.

Kuvat: <https://www.dropbox.com/sh/2svk8f72q4umbku/AACSqsCKkdneDkssP3yzBO0Ma?dl=0>

Valokuvien ja 3D-mallinnuksen krediitit: Badewanne ©Handle Productions 2021

Piirustuksen krediitti: Niklas Eriksson©Handle Productions 2021